

Överenskommelse om satsning från staten och SKR, insatser inom området psykisk hälsa och suicidprevention 2025

Handlingsplan för riktade insatser inom området psykisk hälsa och suicidprevention bekostade av stimulansmedel samt redovisning

Syftet med denna överenskommelse är att skapa förutsättningar för ett långsiktigt arbete och utveckling av insatser för att främja psykisk hälsa, tidigt möta psykisk ohälsa och att ge effektiv vård och stöd till personer med allvarlig problematik. Överenskommelsen ska bidra till ett gemensamt ansvarstagande från berörda aktörer på arbetsmarknadsförvaltningen, skol- och fritidsförvaltningen, socialförvaltningen och vård- och omsorgsförvaltningen.

Målet är att invånarna ska erbjudas behovsanpassade och effektiva insatser av god kvalitet som ska främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor samt aktivt deltagande i samhällslivet och en god och jämlik hälsa. Parterna är överens om behovet av en långsiktig plan, med gemensamma strukturer för fortsatt utvecklingsarbete och utifrån bästa tillgängliga kunskap.

Stimulansmedlen ger förutsättningar för att utveckla ett samhälle som bättre kan motverka psykisk ohälsa och främja psykisk hälsa. För att erhålla stimulansmedel ska förvaltningarna ha aktiviteter enligt Insatser inom området psykisk hälsa och suicidprevention 2025 – Överenskommelse, mellan staten och Sveriges kommuner och regioner (SKR) och de länsgemensamma handlingsplanerna samt våra lokala överenskommelser.

- Främja psykisk hälsa och förebygga ohälsa hos barn och unga

Dessa aktiviteter ska redovisas enligt överenskommelsen senast den 31 januari 2026.

I detta dokument ingår stadens samtliga insatser bekostade av stimulansmedel för 2025, inklusive utvärdering.

Skol- och fritidsförvaltningen: främja psykisk hälsa och förebygga ohälsa hos barn och unga - utveckla arbetet med SIP-koordinatorer

Bakgrund: Under det senaste året har antalet ärenden med stöd av SIP-koordinatorer ökat markant. Från 33 ärenden 2023 till över 100 ärenden 2024. Vi ser ett behov av att öka förmågan hos skolor och förskolor att ansvara för SIP-processen. Vi kan också se att förskolan sällan kallar till SIP (samordnad individuell plan) och vi ser ett behov av att undersöka vad detta beror på. Vidare ser vi ett behov av att utveckla delar i SIP-processen. Utifrån dessa nya behov har nya mål formulerats.

Syfte: Att utveckla samordningen och strukturen för samordnade insatser, SIP, mellan skola/förskola socialtjänst, barn- och ungdomspsykiatri och habilitering.

Målgrupp: Helsingborgs stads förskolor och skolor.

Kortsiktiga mål och aktiviteter samt indikatorer för uppföljning:

Mål: Att öka barn och ungdomars delaktighet under SIP-processen med utgångspunkt i reglerna i barnkonventionen. Att öka möjligheten för barn och ungdomar att påverka sin SIP-process.

Aktivitet: SIP-processen kommer alltid att starta med ett förmöte. Under detta möte förtydligas syfte och vikten av barnets/ungdomens delaktighet och påverkan.

Utvärdering av mål: Antal barn och elever som medverkar under SIP-processen. Kvalitativ uppföljning av elevers upplevelse av SIP-processen.

Indikatorer: Att fler barn och elever medverkar under SIP-processen. Att fler barn och elever upplever att de kan påverka utfallet av SIP-processen.

Mål: Att öka kvalitén och metodtrogenheten i SIP-processen

Aktivitet: SIP-koordinatorer kallar till och leder förmöten.

Utvärdering av mål: Antal förmöten och utvärdering av vad förmötena leder till i förhållande till mål.

Indikatorer: Att rätt aktörer kommer till SIP-mötet och att vi gemensamt formulerar målen.

Mål: Att skolor och förskolor blir mer självständiga i SIP-processen.

Aktivitet: SIP-koordinatorer utbildar professioner i elevhälsan om SIP-processen. SIP-koordinatorer undersöker, som ett första steg, vilken profession som blir aktuell i förskolan.

Utvärdering av mål: Antalet inkomna ärenden och antalet ärenden där SIP-koordinatorerna har fasats ut.

Indikatorer: Att SIP-koordinatorerna får färre ärenden. Att SIP-koordinatorerna oftare än idag kan fasas ut från SIP-processen.

Långsiktiga mål samt indikatorer för uppföljning:

Mål: Att få kunskap om förskolans behov och utvecklingsområden i SIP-processen. Att tidigt upptäcka och identifiera behov av samverkan för barn i förskoleålder.

Aktivitet: Att genomföra en nulägesanalys.

SIP-koordinatorer undersöker varför förskolan sällan kallar till SIP. Utifrån resultatet formulerar vi nya insatser.

Utvärdering av mål: SIP-koordinatorerna har kunskap om förskolans behov och utvecklingsområden i SIP-processen.

Indikatorer: Att SIP-koordinatorerna får kunskap om förskolans tillämpning av SIP (behov och utvecklingsområden).

Ansvariga: Projektansvarig: Eva Koltai Arthursson

Projektledare: Anna Petersen

Brukarmedverkan: Nej

Samverkanspartners: barnhabiliteringen, barn- och ungdomspsykiatri, råd- och stödcoordinatorer (socialtjänsten).

Tidsplan: Utvecklingsprojektet startade under vårterminen 2025.

Redovisning/utvärdering/resultat: Vi kan se att antalet barn som är delaktiga i sin SIP-process har ökat. Utifrån inkomna svar på enkäter framkommer att samtliga svarande (vårdnadshavare och elever) är nöjda med SIP-processen. 21 vårdnadshavare och elever svarade på aktuell enkät. Under detta läsår arbetar vi för att fler ska svara på våra enkäter. Vi kan se att insatsen förmöten har resulterat i att aktuella skolor har en större kunskap om SIP och lokal överenskommelse och bättre kan avgöra när de ska göra en SIP. Vi har nyligen påbörjat aktiviteten kunskapsförhöjande insatser för att öka kompetensen om SIP-processen riktad till skolans elevhälsa och därmed har vi inte utvärderat denna insats. Detsamma gäller för insatsen riktad till förskolan, nulägesorientering om varför förskolan sällan kallar till SIP.

Skol- och fritidsförvaltningen: främja psykisk hälsa och förebygga ohälsa hos barn och unga - fysisk aktivitet

Bakgrund: Vi vill utveckla arbetet för att uppmärksamma och förebygga barn och unga med psykisk ohälsa som ibland är kopplad till problematisk skolfrånvaro. Meningsfull fritid gör att barn och unga mår bättre och därigenom ökar möjligheten att lyckas i skolan. Psykisk ohälsa ökar bland barn och unga och samtlig personal i elevhälsan och på skolorna arbetar för att förebygga och ge eleverna stöd. Enligt PEP-rapporten ([generation PEP](#)) 2024 är det få elever som når den rekommenderade mängden fysisk aktivitet per dag. Barn och unga i socioekonomiskt svaga områden är särskilt utsatta. Skolsköterskor förskriver recept på aktiviteter genom GoFar och vi vill utveckla arbetet för att fler elever ska få tillgång till aktiviteter.

GoFar riktar sig till barn och unga som behöver mer stöd för att öka sin fysiska aktivitet än vad skolpersonal kan erbjuda i det ordinarie arbetet. Eleven behöver också uppfylla någon av indikationerna koncentrationssvårigheter/önskad ökad skolprestation, fysiskt och psykiskt välbefinnande och övervikt.

Syfte: Att fler barn och unga får en meningsfull fritid och deltar i en fysisk aktivitet utanför skolan. Om elevens fysiska och psykiska hälsa ökar skapas bättre förutsättningar för skolprestation.

Projektet är viktigt för att kunna bibehålla och utveckla arbetet med GoFar i Helsingborg stad, för att på så sätt kunna ge fler elever möjlighet att delta i aktiviteter och få en meningsfull fritid.

Målgrupp: Elever i grundskola och gymnasiet på Helsingborgs stads skolor

Kortsiktiga mål och aktiviteter samt indikatorer för uppföljning:

- Fler förskrivna recept och elever som deltar i fysisk aktivitet
- Ökad samverkan mellan skola, fritidsledare och föreningsledare
- Utveckla utbudet av fysiska aktiviteter som kan förskrivas genom GoFar
- Öka antalet deltagare i Dans för hälsa

Två projektledare kommer att ansvara för arbetet och aktiviteterna ovan genom att ansvara för en arbetsgrupp, en samordningsgrupp samt utbilda ny personal.

Långsiktiga mål samt indikatorer för uppföljning:

- Bibehålla och utveckla arbetet med GoFar i Helsingborg stad.
- Arbetet mäts genom antalet förskrivna recept och antalet föreningar som deltar i arbetet.
- Projektledarna kommer att samla våra gemensamma resurser runt barn och unga för att tillsammans främja barn och ungas hälsa, utveckling och skolprestation genom fysisk aktivitet och en meningsfull fritid.

Ansvariga: Projektansvarig: Carina Strömqvist och Maria Løkke, elevhälsan

Projektledare: Gustaf Andersson och Ida Casparson, elevhälsan

Brukarmedverkan:

Samverkanspartners: Fritid Helsingborg, RF SISU, kulturförvaltningen, socialförvaltningen

Tidsplan: 250401–251231

Redovisning/utvärdering/resultat: Vi kan se en ökad samverkan mellan skola, fritidsledare och föreningsledare genom att projektledarna arbetat tillsammans för att planera och utöka utbudet av aktiviteter. Vi har haft möjlighet att möta fler föreningar och fritidsledare än tidigare.

Arbetet har inneburit att utbudet har utvecklats, så att vi kan erbjuda fler aktiviteter. Utbudet kommer alla elever till gagn, även för de elever som inte får det på recept. Projektledarna har utbildat och informerat skolsköterskor och även kunnat delge andra kommuner om GoFar, vad arbetet innebär och hur vi kan utveckla och få mer kunskap för att på så sätt förskriva fler recept och få elever i aktivitet. Vi har även gett kommunövergripande information på en nätverksträff.

Antal deltagande elever i GoFar har ökat från 35 till 39 och antalet förskrivna recept har ökat från 35 till 41 recept. I Dans för hälsa har deltagandet ökat från 7 till 13 elever.

Vi har arbetat aktivt för att få fler ungdomar intresserade av aktiviteten och vi har sett att det har gett resultat. Vi har i Helsingborg stad en samordningsgrupp för meningsfull fritid, där även frågorna om GoFar och Dans för Hälsa lyfts, men även andra aktiviteter och utvecklingsområden.

Skol- och fritidsförvaltningen: främja psykisk hälsa och förebygga ohälsa hos barn och unga – NPF-utbildningar för att höja kompetensen hos både elevhälsan och skolornas personal

Bakgrund: Den psykiska hälsan bland barn och unga med NPF (neuropsykiatriska funktionsnedsättningar) ska öka i Helsingborgs skolor. Det finns ett behov av att möta målgruppen bättre i verksamheten, höja vår kunskapsnivå och förståelse och utveckla en främjande lärmiljö för målgruppen. Genom detta kan vi ge barn och unga med NPF samt deras vårdnadshavare ett bättre stöd.

Omkring 75 procent av skolorna i Sverige räcker inte till när det gäller att bemöta och inkludera elever med NPF. Det visar resultat från [Inclusio](#) Kartläggningen omfattar 4778 anställda vid 68 skolor. Rektorer, specialpedagoger, lärare och personal i elevhälsan har svarat på frågor.

INCLUSIO är ett organisationsutvecklingsverktyg (intervju eller enkät) framtaget av Karolinska institutet för att skolpersonal på ett systematiskt sätt ska kunna kartlägga hur grundskolan fungerar och aktivt arbetar med inkludering för elever med NPF.

Syfte: Öka kunskap om NPF och förbättra arbetssätt så att barn och unga med diagnoser känner sig inkluderade, får ett bra bemötande och känner att kunskap finns på skolan om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Öka kunskapen om hur vi ger ett fungerande stöd till vårdnadshavare med barn och unga med NPF.

Detta ska leda till en bättre psykisk hälsa hos barn och unga med NPF samt för deras vårdnadshavare.

Målgrupp: Elevhälsans personal och specialpedagoger som ingår i skolornas elevhälsoteam. Inbjudan riktar även till elevhälsopersonal i Familjen Helsingborg.

Kortsiktiga mål och aktiviteter samt indikatorer för uppföljning:

Aktivitet: En heldag med föreläsning och workshop med extern utbildare inom NPF för ovanstående målgrupp. Genomförs i Helsingborg, där vi stärker skolornas kapacitet att utveckla sitt stöd och stimulans till eleverna inom målgruppen genom att de får en ökad kunskap om neuropsykiatriska diagnoser.

Vi bildar en arbetsgrupp i elevhälsan för att utse lämplig föreläsare och hålla i aktiviteten.

Elevhälsans specialister i NPF tar fram ett uppföljningsmaterial som delges alla elevhälsoteam som har medverkat på heldagen. Detta för att säkerställa att verksamheterna bibehåller kompetensen.

Målen är att:

- Elevhälsans personal och specialpedagoger som ingår i skolornas elevhälsoteam ska gå heldagsutbildningen.
- Vi gör en utvärdering efter utbildningsdagen för att se vad de fått med sig och hur de tänker arbeta vidare med kunskapen och uppdateringen av senaste kunskapsläget inom området. Vad har jag lärt mig?

Långsiktiga mål samt indikatorer för uppföljning: Insatsen ska på sikt leda till minskad frånvaro för målgruppen. Forskning visar att en fungerande skolgång är en skyddsfaktor för att främja psykisk hälsa. Vi vet hur det ser ut idag och genom insatsen och ett kontinuerligt arbete på skolorna för trygga lärmiljöer, bättre förståelse och bemötande kommer vi mäta över tid om frånvaron för målgruppen minskar.

I elevhälsans samtal med de elever som har neuropsykiatriska diagnoser gör vi avstämningar på hur de upplever sin situation på skolan.

Ansvariga: Projektansvarig: Eva Koltai, Projektledare: Johan Nilsson/Liselott Persson

Brukarmedverkan: Nej

Samverkanspartners: Nej

Tidsplan: april 2025 - december 2025

Redovisning/utvärdering/resultat: Över 250 medarbetare inom förvaltningen har fått ta del av samma information/kunskap samt läromedel för att kunna bygga gemensamt språk och samsyn om konkreta arbetssätt för att stödja elever vid övergångar inom skolan, samt tagit del av den senaste forskningen på området.

Socialförvaltningen - samverkan mellan förskola och socialtjänst om föräldraskapsstödande insatser

Bakgrund och syfte: Fler barn ska få rätt stöd i rätt tid genom att öka föräldrastödsinsatserna.

Aktiviteter:

- Samordna insatser för stöd till föräldrar och utöka pågående insatser för att samordna och skala upp evidensbaserade metoder.
- Upprätta en handlingsplan för samverkan för att stärka kommunikationen mellan förskola och de insatser som socialförvaltningen erbjuder.
- Undersök hur befintliga digitala plattformar, som exempelvis verktygslådan.se och föräldrastödssidan på helsingborg.se, kan utvecklas för att bättre möta föräldrars behov av tips, råd och information om föräldraskap.

Målgrupp: Föräldrar inom förskola

Kortsiktiga mål och aktiviteter samt indikatorer för uppföljning:

- Vi får en samordnande funktion för insatser som ger stöd till föräldrar i Helsingborgs stad.

- Vi har tagit fram en handlingsplan för samverkan mellan förskola och socialförvaltningens insatser.

Långsiktiga mål samt indikatorer för uppföljning: Genom att erbjuda evidensbaserade föräldraskapsstöd kommer fler barn att få rätt stöd i rätt tid.

- Antal barn som har fått stöd
- Antal föräldrar som erhållit evidensbaserade föräldraskapsstöd
- Andel föräldrar som upplever att det evidensbaserade föräldraskapsstödet stärkt dem i deras föräldraroll
- Handlingsplanen för samverkan implementeras och genomförs.

Ansvariga: Mikael Bogarve

Brukarmedverkan: Nej

Samverkanspartners: skol- och fritidsförvaltningen och socialförvaltningen

Tidsplan: 2025

Redovisning/utvärdering/resultat: För att leda arbetet har vi en projektledare som har satt samman en arbetsgrupp med rektorer från de olika verksamhetsområdena inom skol- och fritidsförvaltningen. Detta täcker alla förskolor i hela Helsingborg. Genom arbetsgruppen ser vi tydligt vilka områden vi behöver samverka om och vilka utmaningar som finns. Gruppen gör det möjligt att utveckla strukturer för att bättre nå och stötta barn och föräldrar, där det är förskolan och skolan som i vardagen möter målgruppen.

Vi håller just nu på att ta fram strukturer för att stärka kommunikationen mellan förskola och skola och de insatser som socialförvaltningen erbjuder, bland annat genom samverkan och digitala plattformar som verktygslådan.se och föräldrastödssidan på helsingborg.se. Målet är att socialtjänst, förskola och skola tillsammans ska kunna nå alla föräldrar och ge dem möjlighet att ta del av föräldrakurser, för att stärka föräldraskapet och öka delaktigheten, oavsett om familjer har särskilda behov eller inte.

Tillsammans med förskolans och socialförvaltningens personal tittar vi på hur vi kan utföra ABC-kurserna gemensamt.

Arbetet kopplas även till det pågående utvecklingsarbetet i socialförvaltningen, såsom TSI (tidig samordnad insats), för att säkerställa att våra insatser är integrerade och samordnade med andra förebyggande och stödjande initiativ. Detta ger möjlighet till gemensamma rutiner, ökad effekt och ett mer heltäckande stöd för barn, unga och deras familjer.

Målet är att utföra föräldrastödkurser på förskolorna och i förlängningen även i grundskolorna.

Socialförvaltningen och skol- och fritidsförvaltningen: insatser som främjar psykisk hälsa och förebygger psykisk ohälsa bland barn och unga - Skolfam

Bakgrund: Skolfam är idag en etablerad arbetsmodell i Sverige som är tydligt verksam när det gäller att öka familjehemsplacerade barns behörighet till gymnasiet. Med Skolfam kommer familjehemsplacerade barn, vars begåvning inte skiljer sig från jämnårigas, upp i samma nivå av gymnasiebehörighet som andra jämnåriga barn i Sverige. Framtagen statistik från Socialstyrelsens öppna jämförelser (2015), Skolfams årsrapport (2021) samt egna data visar på att:

- 50 procent av familjehemsplacerade barn utan Skolfam uppnår gymnasiebehörighet
- 85procent av familjehemsplacerade barn med Skolfam uppnår gymnasiebehörighet

- 85 procent av barn som inte är i samhällsvård uppnår gymnasiebehörighet. Skolfams resultat är tillförlitliga och har varit bestående under 20 år. Skolfam har noggrant utarbetade styrdokument och ett gediget kvalitetsarbete. Ramverket och manualen utvecklas och revideras kontinuerligt tillsammans med Allmänna Barnhuset, forskare, Skolfams nationella styrgrupp samt arbetsgrupper från olika kommuner som använder sig av Skolfam som arbetsmodell. Skolfam är en evidensbaserad arbetsmodell som endast är utvärderad på den specifika målgruppen familjehemsplacerade barn. Modellen bygger på att socialtjänst, skola och familjehem samverkar med fokus på att stärka barnets skolresultat. Skolfam i Helsingborg undersöker just nu, tillsammans med ett nationellt nätverk som bildats, möjligheten utöka verksamheten till att även omfatta familjehemsplacerade barn i förskolan.

Därutöver finns tankar om att på sikt även inkludera jourhemsplacerade barn i målgruppen för Skolfam. Vi behöver dock hämta in ytterligare kunskap om vilka effekter vi skulle kunna uppnå innan en sådan förändring kan bli aktuell. Skolfam som arbetsmodell bygger på de insatser och professioner som finns kring barnet under tiden barnet är placerat i familjehem. Vid vårdnadsöverflytt eller återgång till biologiska föräldrar avslutas de insatser som funnits under placeringstiden. Därav kan Skolfam inte vara ett alternativ till stöd vid stadigvarande placering, vårdnadsöverflytt eller tillbakagång till biologiska föräldrar.

Syfte: Fler barn i Helsingborg som tillhör målgruppen ska få ta del av det stöd som Skolfam innebär. Tidigarelägga stödet genom att erbjuda barn redan i förskolan.

Utveckla stödet till att omfatta jourhemsplacerade barn.

Målgrupp: Barn i förskolan som tillhör målgruppen, familjehemsplacerade barn från Helsingborg.

Kortsiktiga mål och aktiviteter samt indikatorer för uppföljning:

- Att kön till Skolfam minskar
- Fler barn får stöd
- Att barn i förskoleåldern får det stöd som Skolfam innebär
- Att utöka med ett team till
- Vi följer upp insatsen enligt Skolfam-manualen, och det visar att stödet innebär bättre resultat i skolan.

Långsiktiga mål samt indikatorer för uppföljning:

- Samtliga som erhåller Skolfams stöd når gymnasiebehörighet.

Det manualstyrda arbetet innefattar kontinuerlig uppföljning och utvärdering. Varje ärende startar med en kartläggning. Skolfamteamet gör tillsammans en individuell kartläggning av barnets förutsättningar och resultat. Teamet kartlägger styrkor och eventuella kunskapsluckor i läs- och skrivsvårigheter och matte (skola), ord- och begreppsförståelse (förskola) samt bedömer intellektuell begåvning, känslomässig status och färdigheter i vardaglig beteendeanpassning.

Utifrån kartläggningen gör teamet en individuell planering. Planen beskriver insatser för att optimera barnets kunskapsmässiga utveckling. Teamet följer kontinuerligt upp insatserna under arbetets gång.

När Skolfams insatser har pågått under två år gör teamet en utvärdering. Vid utvärderingen används samma normerande bedömningsinstrument som vid kartläggningen. Utvärderingen ger viktig information om aktuellt läge och information som leder till formulering av eventuella nya insatser, med målsättning om att barnet i årskurs nio ska bli behörig att söka till ett nationellt gymnasieprogram. Därefter fortsätter skolfamteamet att följa, stödja och följa upp barnets skolgång fram till grundskolans slut. Den täta uppföljningen av insatser ökar möjligheterna för att möta

barnets aktuella behov, vilket i sin tur leder till ökade möjligheter för barnet att bli behörig till ett nationellt gymnasieprogram.

Samtliga barn som får Skolfams stöd följs upp och utvärderas i förhållande till måluppfyllelse i årskurs nio. På nationell nivå jämförs statistik på studieresultat mellan familjehemsplacerade barn som får Skolfams stöd med familjehemsplacerade barn som inte får Skolfams stöd. På så vis synliggörs effekten av insatsen.

Ansvariga: Projektansvarig: Ulrika Skeppstedt, socialförvaltningen och Eva Koltai Arthursson, skol- och fritidsförvaltningen

Projektledare: Anna Petersen och Anna-Karin Lindgren, skol- och fritidsförvaltningen

Brukarmedverkan: Nej

Samverkanspartners: skol- och fritidsförvaltningen och socialförvaltningen

Tidsplan: Under 2025

Redovisning/utvärdering/resultat: Vi kan se att kön för Skolfam har minskat från 48 barn till 29 barn. Detta innebär att fler barn får det stöd som Skolfam innebär.

Under höstterminen 2025 har Skolfam startat arbetet med att rikta insatser till barn i förskoleålder samt till jourhemsplacerade barn. I dagsläget har 5 barn stöd av Förfam och ytterligare 5 barn har stöd av Jourfam. Minskningen av kön samt möjligheten att stödja barn i yngre åldrar samt jourhemsplacerade har möjliggjorts genom utökning av teamet.

Socialförvaltningen: insatser som främjar psykisk hälsa och förebygger psykisk ohälsa bland barn och unga – suicidprevention, utbildningar i MHFA och Psyk e bas

Bakgrund: MHFA (första hjälpen till psykisk hälsa) och Psyk-e bas suicid används för att stärka kompetensen om psykiatriska tillstånd, psykisk ohälsa och självmord.

MHFA är ett forskningsbaserat utbildningskoncept som visat goda framgångar. Genom utbildningarna säkerställer vi att vård- och omsorgsförvaltningen och socialförvaltningen får en säker hälso- och sjukvård och socialtjänst som är effektiv, utgår från individens behov och är baserad på bästa tillgängliga kunskap.

Syfte: Ökade kunskaper hos medarbetarna om psykisk ohälsa och självmordsbeteende för att bli tryggare i mötet med vårdtagare/klienter.

Målgrupp: Medarbetare på socialförvaltningen, vård- och omsorgsförvaltningen. MHFA erbjöds även till allmänheten under Skåneveckan.

Kortsiktiga mål och aktiviteter samt indikatorer för uppföljning: Genomföra MHFA-utbildningar med inriktning ungdomar och vuxna på socialförvaltningen samt inriktning vuxna på vård- och omsorgsförvaltningen.

Mätbara indikatorer:

- Antal deltagare och enkätutvärdering efter utbildningstillfället.
- Antal medarbetare som har gått MHFA.
- Genomföra en MHFA-utbildning till allmänheten i samband med Skåneveckan.
- Genomförande av MHFA-boost 22 maj för medarbetare som tidigare gått MHFA, för att erbjuda kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte.

Mätbara indikatorer: antal medarbetare som deltar på dagen, 50 deltagare.

Användning av Psyk-e bas på vård- och omsorgsförvaltningen och socialförvaltningen.

Långsiktiga mål samt indikatorer för uppföljning: Långsiktigt mål att medarbetare som möter stadens invånare känner sig trygga att prata med vårdtagare/klienter om psykisk ohälsa, självmord och självmordstankar. Genom att öka kunskapen hos medarbetare i att möta och prata med vårdtagare/klienter om självmord och

själv mordstankar kan placeringar och inläggningar i slutenvård/besök på akutmottagning minska. Mätbara indikatorer: Antal medarbetare som har gått MHFA och enkätutvärderingar efter genomförda utbildningar.

Ansvariga: vård- och omsorgsförvaltningen: Stefan Borgovan och Annika Pihl, socialförvaltningen: Viktoria Nilsson och Anna Åkerman

Projektledare: Viktoria Nilsson

Brukarmedverkan: SPES, Fontänhuset

Samverkanspartners: Region Skåne, Svenska kyrkan, stadsledningsförvaltningen; budget- och skuldrådgivare, vård- och omsorgsförvaltningen.

Tidsplan: 250101–251231

Redovisning/utvärdering/resultat: Insatsen har omfattat MHFA-utbildningar där kostnader för instruktörer, utbildningsmaterial, marknadsföringsmaterial, lokalhyra och fika har ingått. Insatsen har även genererat skyltar till vänskapsbänkar som står utplacerade i kommunen i syfte att tillgängliggöra kunskap och stöd till allmänheten samt en uppdatering av licens av Psyk-e bas-utbildning för kommunens förvaltningar. Insatsen har således medverkat till att kunskapshöja medarbetare i psykisk hälsa och suicidprevention samt deltagande allmänhet vid en MHFA-utbildning. Insatsen har även medverkat till förbättrade rutiner i stadens förvaltningar om psykisk hälsa och suicidprevention, vilket innebär att målgrupper som nås både är personer som kommer i kontakt med stadens förvaltningar men även den breda allmänheten som deltagit vid MHFA-utbildning eller på Suicidpreventiva dagen.

MHFA 2025

VOF: 21 deltagare

SOF: 30 deltagare

Allmänheten: 8 deltagare

Sammanlagt: 59 deltagare

Vård- och omsorgsförvaltningen: insatser som främjar psykisk hälsa och förebygger psykisk ohälsa bland barn och unga - meningsfull fritid för barn och unga med funktionsnedsättning

Bakgrund: Enligt Barnkonventionen har alla barn rätt till en meningsfull fritid. Trots det visar undersökningar att barn och unga med funktionsnedsättningar deltar i fritidssysselsättningar i mindre utsträckning än genomsnittet, och upplever att de har sämre hälsa.

En aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra är viktigt för att motverka fysisk och psykisk ohälsa och ensamhet bland barn och unga.

Vård- och omsorgsförvaltningens barn och unga-verksamhet har därför startat ett samarbete med kulturförvaltningen, Fritid Helsingborg, Filbornas anpassade gymnasieskola och habiliteringen för att skapa bättre möjligheter till en aktiv och meningsfull fritid för ungdomar med funktionsnedsättning. En anpassad mötesplats är något som ungdomarna själva önskar och i samverkan med ungdomarna ska en sådan utvecklas och testas under 2025 på Tryckeriet.

Samtidigt med mötesplatsen startar vård- och omsorgsförvaltningens egna verksamheter ett samarbete mellan Blåkulla korttidsboende och Berga tillsyn som kallas "After fritids", som ungdomarna själva också är med och utformar.

Samordnare/projektledare i projektet

Under projekttiden kommer en samordnare från barn och ungas tillsynsverksamhet arbeta 20 procent med mötesplatsen men också med "After fritids"

I sitt uppdrag kommer samordnaren att planera aktiviteter i dialog med ungdomarna och vara en aktiv part på mötesplatsen, tillsammans med representanter från de andra förvaltningarna. Samordnaren ska också motivera och sprida information om mötesplatsen till ungdomarna på tillsynsverksamheten och till anhöriga samt sprida kunskap och metoder om ungdomarnas funktionsnedsättningar till samarbetspartners. Samordnaren kommer även vara med och kontinuerligt utveckla och utvärdera mötesplatsen.

Syfte: Att tillsammans med målgruppen skapa bättre möjligheter till en aktiv och meningsfull fritid i syfte att motverka psykisk och fysisk ohälsa samt ensamhet.

Målgrupp: barn och unga med funktionsnedsättning, i åldern 13 - 21

Kortsiktiga mål och aktiviteter samt indikatorer för uppföljning:

- Att barn och unga besöker den anpassade mötesplatsen.
- Att barn och unga upplever deltagandet som meningsfullt och känner sig inkluderade.

Långsiktiga mål samt indikatorer för uppföljning:

- Att i samverkan skapa förutsättningar till meningsfull fritid för barn och unga med funktionsnedsättning och därmed öka det psykiska välbefinnandet hos målgruppen.
- Ökat antal barn och unga med funktionsnedsättning som deltar i fritidsaktiviteter
- Att barn och unga med funktionsnedsättningar upplever ökat självbestämmande och kan välja egna fritidsaktiviteter utanför sin tillsynsverksamhet.

Ansvariga: Projektansvarig: Eva Fallgren och Annika Eriksson

Projektledare: Kevin Kastman

Brukarmedverkan: Barn och unga är med i utformningen och planeringen av innehållet på mötesplatsen.

Samverkanspartners: kulturförvaltningen, Fritid Helsingborg, Filborna särgymnasium samt habiliteringen

Tidsplan: 250101–251231

Redovisning/utvärdering/resultat: Vi har startat upp en särskilt anpassad mötesplats för ungdomar med funktionsnedsättning. Under året som gått har verksamheten utökats i antal timmar med anledning av ungdomarnas önskemål. Projektet är pågående med alla samarbetspartners involverade. En medarbetare från Barn och unga har arbetat fyra timmar i veckan med projektet. Dels med förberedelser men även bemannat på den särskilt anpassade mötesplatsen. Med sin kunskap och kompetens av målgruppen har medarbetaren säkrat att ungdomarna blivit professionellt bemötta.

Medarbetaren har även haft ett par aktiviteter under året så kallat "Efter Fritids" med barn och ungdomar från verksamheterna, med bland annat korvgrillning och utomhusaktiviteter efter tillsyn.

En annan medarbetare har ingått i projektgruppen, som har träffats regelbundet.

Projektgruppen tog beslut om att utöka öppettiden för mötesplatsen med ytterligare en timme, efter önskemål av ungdomarna.

Vård- och omsorgsförvaltningen: främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa, Skåneveckan, Sjung för livet, Musik som mötesplats och medicin.

Bakgrund: Vård- och omsorgsförvaltningen fortsätter arbetet med aktiviteter och föreläsningar under Skåneveckan för psykisk hälsa, med inriktning barn, unga och vuxna och sprider information om Skåneveckan. Aktiviteten kopplar särskilt till områdena: främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa; öka kunskap om verkningsfulla arbetssätt och samverkan för att ge rätt stöd till individer. Detta genom att integrera främjande arbete med insatser som rör fysisk aktivitet, gemenskap och meningsfull fritid. Musik i social form ger en känsla av samhörighet och gemenskap. Pulsen stiger och andningen blir långsam och regelbunden vid långa fraser. Hjärt- och lungfunktionen förbättras också. Halten av "lugn-och-ro"-hormonet oxytocin stiger. Vagusnerven, kroppens eget antistresssystem, stimuleras. Regelbunden körsång kan öka vår motståndskraft. Sång skapar ofta en känsla av ökad energi och avslappning och förbättrar då den upplevda livskvaliteten. Källa: Töres Theorell

Syfte: Skåneveckans syfte är en verka för ökad kunskap och samtal om psykisk hälsa och psykisk ohälsa. Vi lyfter ämnet ur ett hälsofrämjande och förbyggande perspektiv samtidigt som vi förmedlar hopp och kunskap till att må bättre. Kunskapen om psykisk ohälsa ska öka i Helsingborgs stad, för invånare och medarbetare. Genom föreläsning och workshop vill vi sätta ljuset på den sociala gemenskapen och musikens betydelse för välmående. En önskad effekt är att deltagarna efter föreläsningen tar del av stadens och föreningars utbud av aktiviteter som är hälsofrämjande. Syftet med insatsen var att öka kunskap om musikens betydelse för psykisk hälsa; främja samtal om psykisk hälsa och minska stigmatisering; skapa sociala mötesplatser som stärker gemenskap och välbefinnande; samt inspirera deltagarna att ta del av stadens och föreningars hälsofrämjande aktiviteter.

Målgrupp: Seniorer och anhöriga med fokus på social gemenskap, psykiskt välmående och förebyggande av ensamhet.

Kortsiktiga mål och aktiviteter samt indikatorer för uppföljning:

- Öppna upp för diskussioner om ämnet psykisk hälsa, psykisk ohälsa och förebygga stigmatisering
- Ökad kunskap hos deltagarna om musikens hälsoeffekter
- Ökad medvetenhet om stadens hälsofrämjande utbud
- Ett gott deltagarengagemang och positiva upplevelser av samhörighet.

Vi följer upp aktiviteterna genom antalet anmälda till föreläsningen och workshopen, samt enkäter till deltagare.

Långsiktiga mål samt indikatorer för uppföljning:

- Öka kunskap om psykisk hälsa och psykisk ohälsa och förebygga stigmatisering.
- Bidra till att förebygga psykisk ohälsa genom social samvaro och kultur.
- Stärka det förebyggande arbetet för psykisk hälsa i Helsingborgs stad.
- Utveckla metoder för hur kulturaktiviteter kan användas i äldreomsorg och anhörigstöd.

Aktivitet: Aktiviteten bestod av en föreläsning och workshop ledd av körledare Jonas Engström, [Soulful Music](#). Upplägget kombinerade praktiska sångövningar och gemensam musikupplevelse med information om musikens fysiologiska och psykologiska effekter, samt reflektioner om gemenskap, glädje och återhämtning. Workshopen genomfördes under Skåneveckan för psykisk hälsa och marknadsfördes via stadens anhörigstöd, sociala medier, träffpunkter och Skåneveckans webbplats.

Ansvariga: Madeleine Lindqvist, utvecklare och Sandra Broström, anhörigstrateg

Brukarmedverkan:

Samverkanspartners: Kulturförvaltningen.

Tidsplan: 9 oktober – 30 november 2025

Redovisning/utvärdering/resultat: Totalt deltog 45 personer, varav 10 män och 35 kvinnor. Samtliga 17 deltagare som svarade på enkäten identifierade sig som kvinnor (100 procent).

Kunskapsökning; På frågan *"Har du fått ökad kunskap om musikens goda effekt för den psykiska hälsan?"* svarade deltagarna: Ja, i hög grad: 70,6 procent, Ja, i viss mån: 29,4 procent, Nej, inte alls: 5,9 procent.

Övervägande angav alltså att de i någon grad fått ökad kunskap – ett starkt resultat.

Informationsspridning; Deltagarna fick information om workshopen via flera kanaler: anhörigstöd och träffpunkter, Facebook och Instagram, Skåneveckans webbplats, Dunkers kulturhus och nätverk inom sysselsättning.

Deltagarnas upplevelser; Gemenskap och glädje: Många beskriver sången som läkande, stärkande och energigivande.

Föreläsarens förmåga: Jonas lyfts fram som inspirerande och skicklig på att skapa både glädje och eftertanke.

Upplevelse av mening; Deltagarna upplevde att musik främjar psykiskt välbefinnande och samhörighet.

Önskemål: Flera uttryckte önskemål om längre eller återkommande tillfällen, samt fler liknande aktiviteter för seniorer.

Exempel på citat:

"Det var trevligt och vacker sång bjöds det på. Det är alltid upplyftande att sjunga tillsammans – jag har länge tyckt att det är läkande." "Fantastiskt bra och givande upplägg! Workshopen blandade glädje med allvar på ett fint sätt." "Jag älskade gemenskapen och hur positiv Jonas var genom hela timmen. 10/10!"

Analys och slutsatser; Måluppfyllelse: Projektet har i hög grad uppnått sina kortsiktiga mål.

Kunskap: Över 95 procent upplevde ökad förståelse för musikens betydelse för psykisk hälsa. Delaktighet: Deltagarna kände gemenskap och uppskattning. Synlighet:

Aktiviteten bidrog till Skåneveckans syfte att skapa samtal om psykisk hälsa.

Långsiktigt finns potential att vidareutveckla insatser som en del av stadens arbete mot ensamhet och psykisk ohälsa bland äldre.

Effekter; För målgruppen: Medvetenhet om hälsofrämjande aktiviteter som erbjuds inom Helsingborgs stad. Slutsats; *Sjung för livet – Musik som mötesplats och medicin* har varit en mycket uppskattad insats under Skåneveckan för psykisk hälsa 2025.

Insatsen visar att musik och gemensam sång är ett verktyg för att stärka psykiskt välbefinnande, minska ensamhet och skapa sociala band. Deltagarna rapporterade positiva upplevelser och en ökning av kunskap.